

Elfogadták az új nyugdíjtörvény tervezetét

Jövő évtől alkalmazzák

Illusztráció

Fotó: Nagy Tibor

Gyorsított eljárással, a kormány nyomására szavazta meg a parlament az új nyugdíjtörvényt, amely kihirdetésre vár. Január elsejétől a nyugdíjpont értéke 13,8 százalékkal emelkedik, a nyugdíjak újraszámolása jövő év közepétől várható. Az új törvény szerint a nők nyugdíjkorhatára 2035-ig fokozatosan eléri a férfiakét, és 65 év lesz.

Szer Pálosy Piroska

Mintegy 4,6 millió nyugdíjast, minden 4. romániai lakost érint a nyugdíjak növelése. 2024. január elsejétől 13,8 százalékkal, 1.785 lejről 2.032 lejre nő a nyugdíjpont értéke, majd szeptember elsejétől ismét nőni fognak a nyugdíjak az új képlet szerinti újraszámolás nyomán. Csépe Éva Andrea, az RMDSZ családügyi politikusa hangsúlyozta, hogy a nyugdíjak semmiképp sem fognak csökkenni, akkor sem, ha az újraszámolás során csökkenteni kellene, marad az eredeti nyugdíj összege. Pozitívum, hogy a le-

dolgozott 25 év fölött többletpontokat számolnak, a gyermekevelési szabadság idejére azonban a kismamák csupán 0,25 pontot kapnak egy évre. Az ipari környezetszennyező létesítmények körzetében élők januártól már nem kérhetik a két évvel csökkentett előre hozott nyugdíjazásukat.

A jogszabályjavaslat azt is előírja, hogy a nyugdíjjogosultságot legalább 15 év járulékfizetés után lehet megszerezni, de ebbe

(Folytatás a 4. oldalon)

A családon belüli erőszak kamaszok szemével

Hét éve indította el az RMDSZ Nőszervezete a Nők Elleni Erőszak Elleni Mozgalmat, azóta rendszeresen tájékoztató kampányokat kezdeményeznek, hogy minél több áldozathoz, illetve a környezetükben élőkhez eljusson az üzenet: hogyan tud lépni az áldozat, hol kérhet segítséget.

4.

Kultúraközi koncert

Folytatva a kultúraközi párbeszédet, az idén a Yorick Stúdió nem egy színdarab kivitelezését pályázta meg, hanem kortárs román és magyar költők verseinek megzenésítésével teremtette meg az átjárhatóságot a két nemzet között.

5.

Sztrájkba léptek a munkaügyi dolgozók

A munkaügyi minisztériumhoz tartozó intézmények szakszervezeti szövetsége (FSMM) általános sztrájkot hirdetett hétfőn, miután a kormány a szerdai kétórás figyelmeztető sztrájk után sem tett lépéseket az érdekvédelmi szervezet követeléseinek teljesítése, az ágazatban dolgozók által sérelmezett igazságtalanságok kiküszöbölése, a munkafeltételek javítása érdekében.

6.

Meghosszabbítják az energiatulványok érvényességét

Sok kedvezményezett számára jó hír, hogy az energiakártyák felhasználásának határidejét meghosszabbítják 2024. március 31-ig.

10.

OPTICA OPTOFARM

SZOLGÁLTATÁSAINK

- ingyenes szemüveg felírás számítógépes szemvizsgálattal
- látásjavítás szemüveggel és kontaktlencsével
- szembetegségek diagnosztizálása és kezelése
- optikai koherencia tomográfiai vizsgálat (OCT)
- színtévesztés (daltonizmus) diagnosztizálása és javítása (speciális szemüvegekkel)
- legmodernebb készülékekkel végzett szemnyomásmérés
- zöldhályog és retina elváltozások diagnosztizálása és kezelése (lézeres fotokoagulációs kezelés)
- szürkehályog műtétek járóbetegként (ultrahangos fakoemulszifikációs technológiával)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek alkalmazottainak (szerződéssel külön kedvezmények)
- gyerekvizsgálatok speciális autorefraktométerrel (kellemetlen pupillatágítás nélkül, kontakt nélkül)

Aktuális

„Próbalufi”?

Mózes Edith

Arra gondoltam, amikor hozzáfogtam ehhez az íráshoz, hogy Románia a szenzációhajhász újságírók paradicsoma. Egymást érik a kormányzati és politikai botrányokról, az állam legmagasabb szintjeit behálózó korrupciós ügyekről, a fél országot megbénító hóviharokról, földrengésekről, újabban a világvárvány idején törvénytelen módon beszerzett oltóanyagok körüli botrányról, a nagybányai polgármester szökéséről és az azt követő menesztésekről szóló hírek, és a lista itt nem ér véget. Van miből válogatni!

Végül annál a hírnél állapotam meg, amely szerint az adóelkerülés bejelentőit a pénzügyminiszter jutalmazná, ahogy az Egyesült Államokban történt – mondja a tárcavezető. Ahogy a diktatúra idején történt – mondja „az utca embere”, hozzátéve, hogy ez is amolyan kormányzati színjáték, hiszen megvalósíthatatlan egy erre vonatkozó normatíva hiányában, illetve a korrupció miatt hosszú évekig elhúzódhatnak az ügyek, majd a feledés homályába merülnek. Emlékeztetünk, hogy már történt hasonló kezdeményezés. 2021-ben olyan jogalkotási tervezetet javasoltak, amely az államnak okozott kár értéke 30%-ának megfelelő jutalmat írt elő, a jutalmat csak a 100 000 lejt meghaladó összegekért ítélték volna oda.

A tárcavezető azzal magyarázza a bizonyítványát, hogy félreértették, hogy amerikai modellről van szó, ahol a német modell ihletésére névtelen fiskális integritásra figyelmeztető mechanizmusokat vezettek be, és ezek az államok rengeteg pénzt szereztek ezekből az eljárásokból. Rendkívül

(Folytatás a 3. oldalon)

EUROTRANS
alapítvány

alapította az
RMSZ

Anyakönyvezés egyszerűen és gyorsan!

Erdélyi magyar állampolgárként az adataiban történt változásokat köteles közölni a magyar állammal. **Mi segítünk!**

Számíthat ránk!

eurotransalapitvany.ro **0364 410 097**

Sztrájkba léptek a munkaügyi dolgozók

Romániában több megyei nyugdíjhivatal, foglalkoztatási ügynökség, munkaügyi és munkavédelmi felügyelőség zárva maradt hétfőn a magasabb béreket követelő dolgozók sztrájkja miatt, ezért kérdésessé vált, megkapják-e időben a nyugdíjikat, munkanélküli-segélyeket és egyéb szociális juttatásokat az arra jogosultak – tudatta hétfőn a Digi24 hírtelevízió.

A munkaügyi minisztériumhoz tartozó intézmények szakszervezeti szövetsége (FSMM) általános sztrájkot hirdetett hétfőn, miután a kormány a szerdai kétórás figyelemztető sztrájk után sem tett lépéseket az érdekvédelmi szervezet követeléseinek teljesítése, az ágazatban dolgozók által sérelmezett igazságtalanságok kiküszöbölése, a munkafeltételek javítása érdekében.

A hírsztorona helyszíni tudósításai szerint a nyugdíjhivatalok több

megyében napi egy órára korlátozták az ügyfélfogadást, az alkalmazottak utcára vonultak. Azt állítják: a két számjegyű infláció ellenére nyolc éve nem részesültek béremelésben, havi fizetésük 2000-3000 lej maradt, ami szerintük csaknem 30 százalékkal kisebb a közigazgatásban dolgozók nettó átlagbérénel.

Az FSMM sztrájkját hétfőn szolidaritásáról biztosította a statisztikusok szakszervezete, amely szintén munkabeszüntetést helyezett kilátásba, ha a kormány nem emeli a béreket.

Az érdekképviselőt azt írta nyílt levelében: a statisztikusok is megfognak feledkezni az infláció, a GDP, a külkereskedelmi mérleg és a természetes szaporulat adatainak összegyűjtéséről és feldolgozásáról, miként a kormány is megfeledkezett arról a július 13-án elfogadott memorandumról, amelyben a statisztikusok bérköveteléseinek rendezésére tett ígéretet. (MTI)

Hétfőtől sztrájkba léptek a munkaügyi dolgozók

Fotó: Nagy Tibor

A 70 évvel ezelőtti diadalra emlékeztek

Szombaton ünnepelte a magyar média és futballvilág a magyar labdarúgás legnagyobb visszhangú sikerét, a londoni 6:3-as (valójában 3:6-os) győzelem 70. évfordulóját.

Gligor Róbert László

Nyárádszeredában sem feledkeztek meg a sporttörténelmi sikerről, a hétvégén a Nyárádszeredaiért Egyesület és az Erdélyi Magyar Szövetség helyi szervezete hívta egybe a labdarúgás kedvelőit.

A friss olimpiai aranyérmes (1952, Helsinki) Magyarország 1953. november 25-én az akkori európai futballvilág legkiemelkedőbb sikerét érte el, amikor 101 ezer néző előtt Londonban legyőzte Angliát, megszakítva annak hosszú veretlenségi sorozatát. Az „évszázad mérkőzésén” a Wembley stadionban Hidegkuti (3), Puskás (2) és Bozsik góljaival világszerte visszhangot keltő győzelmet arattak. A hatalmas győzelem emlékére és az Aranycsapat tiszteletére 1993-ban, a mérkőzés 40. évfordulóján a Magyar Labdarúgó-szövetség november 25-ét a magyar labdarúgás napjává nyilvánította.

A legendás mérkőzést a kollektív emlékezet Nyárádszeredában is megőrizte, a mérkőzés 60. évfordulóján (2013) Szucher Ervin sportújságíró előadásával ünnepeltek, a 65. évfordulón (2018) először rendeztek focitornát, ahol folyamatosan ment a játék három órán és hat percen át, az utolsó percekben a szer-

vezők az 1960–70-es évek nyárádszeredai labdarúgóival álltak pályára. Így nem volt kérdés a 70. évforduló megünneplése, egyrészt nemzeti érzelemből, másrészt a környéken mindig nagy hagyománya volt a focinak – mondta el érdeklődésünkre *Gálfalvi Tibor*, a szervezők egyike, aki arról is szót ejtett, amiről hajlamosak vagyunk elfeledkezni: a londoni mérkőzésnek 1954-ben volt a visszavágója, amikor Magyarország Budapesten 7-1-re győzte le Angliát, akkor született a szállóige, miszerint „az angolok egy hétre jöttek, és hét-eggyel mentek”.

A Csaba királyfi csapatát kitevő szeredai házigazdák meghívására a szombati sporteseményen jelen volt a magyarországi Kétpórol egy ba-

rátársaság együttese is, de a helyi önkormányzat és a református egyházközösség közös csapata is pályára lépett.

A helyszínen internetes anyagokból, fényképekből, újságcikkekből készült kiállítás fogadta a sportolókat, a helyi Bíró József Attila a magyar csapatot jellemző angol sajtó korabeli anyagaiból válogatott, míg Mezei János, az MPP volt elnöke két labdát is elhozott az eseményre: az egyiket maga Buzánszky Jenő írta alá még életében, a másikat az ő fiától kapta, ez az angliai mérkőzés során használt laszti reprodukciója.

A megnyitón *Szűcs Péter* szervező emlékeztette a csapatokat az egykori győzelemre, míg *Zakariás Zoltán* parlamenti képviselő gratu-

lált az évfordulós esemény megszervezéséért, mert arról a győzelemről hosszú ideje tud mindenhol a világ, ahol magyarok élnek. „Szükség van ilyen eseményekre, mert lélekben ez tud összetartani” – mondta az EMSZ elnöke, aki azt is megemlítette, hogy hetven évnek kellett eltelnie, hogy a magyar futball ismét szintet tudjon lépni. *Kátai Attila* szervező ifj. Buzánszky Jenő üdvözlétét olvasta fel. Nem tudott jelen lenni, de emlékeztette a sportbarátokat, hogy nem egy átlagos szombati napot élnek, hanem az egyik legnagyobb sporttörténelmi diadalra emlékeznek, arra, hogy az Aranycsapat legyőzte a futball bölcsőjének tekintett, a hazai pályán kilencven éve veretlen Angliát, s ezzel felhelyezte Magyarországot a világ labdarúgásának térképére. „Az utókor számára az üzenet egyértelmű: a sportban bármi elér-

hető, ha megfelelő tehetség mellé kellő kitarás, alázat és szorgalom társul” – üzent a nemzet sportolójának tartott Buzánszky fia.

Él-e még a nyárádszeredai idők tudatában a múlt évszázad mérkőzése? Erről kérdeztük az egyik 87 éves lakost. Akkor Nyárádszeredában már létezett „rádiószíni központ”, és a településen kihelyezett hangszórókból (difuzor) hallgatták az emberek a magyar csapat mérkőzéseinek közvetítését. Magyar Vencel akkor középiskolásként Sepsiszentgyörgyön tanult, ő is követte a meccseket, de a londoni összecsapást itthon hallgatta egy utcabeli barátjával egy kis Tesla rádióon, és ugrándozva ünnepelték a magyar csapat diadalát, amely „mindenkinet az emlékezetébe bevésődött” – tekintett vissza az idős helyi férfi.

Ezúttal szűkebb körben, három csapat részvételével rendeztek emléktornát az Aranycsapat sikere 70. évfordulóján

Fotó: Gligor Róbert László

Techuniverzum

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Végleg búcsút inthetünk a 27 hüvelykes iMacnek

Az utolsó, még inteszes processzorral szerelt, 27 hüvelykes iMacet még 2022-ben vezette ki a piacról az Apple, akkor, amikor már közel egy éve megvolt az új M1-es chippel szerelt 24 hüvelykes változat. Akkoriban, egészen mostanáig, sokan várták, hogy megérkezik a 27 hüvelykes kialakítás az Apple saját processzorával is. Egyesek arról beszéltek, hogy ez csak egy hiú ábránd, viszont voltak olyan pletykák is, amelyek tartották a hitet a termék szerelmeseiben. Nemrég viszont maga a gyártó jelentette be: fölösleges reménykedni, nem lesz 27 hüvelykes iMac M-es chippel.

A bejelentés apropóját az adta, hogy a nemrégiben bemutatott ráncfelvarrott 24 hüvelykes iMac

kapcsán, amely már megkapta az M3-as processzort, nagyon sok felhasználó elégedetlenségét fejezte ki, hogy nincs egy nagyobb változat is. Erre reagált egy közleményben az Apple, amiben azt írja, hogy nem is tervez a jelenleginél, vagyis a 24 hüvelykesnél nagyobb iMacet piacra dobni, és azon felhasználók számára, akiknek nem elég ez a méret, ajánlotta a Mac Studiót vagy a Mac Minit, amelyekre rá lehet csatlakoztatni egy 27 hüvelykes 5K Studio Displayt. Vagy egy akármilyen és akármekkora kijelzőt, csak ezt az Apple már nem írta a közleményében, hiszen könnyebb és kezenfekvőbb a saját méregdrága kijelzőjét ajánlani. Ahogyan azt sem említette, hogy egy ilyen csomagban többet nyernek, mint egyko-

ron a 27 hüvelykes iMacen. Az sem volt olcsó, viszont még mindig nagyságrendekkel olcsóbb volt, mint a Mac Studio és a Studio Display kombinációja. Nem véletlen, hogy az Apple megszüntette a modellt, a jelenlegi termékpalettájának többet ártott, mint használt volna a nagy iMac, legalábbis anyagi szempontból.

Amit egyes elemzők kiemelték az Apple közleményéből: a vállalat úgy fogalmazott, hogy nem lesz 27 hüvelykes iMac M-es processzorral, azt nem írta, hogy ennél nagyobb esetleg nem érkezik. Viszont, ha

őszinték akarunk lenni, be kell ismerni, hogy erre kevés az esély. Nem valószínű, hogy az Apple házon belül konkurenszt állít az új számítógépeknek. Vagyis borítékolható, hogy nagyobb iMacre hiába várnak a felhasználók. Jöhet egy iMac Pro valóban nagy kijelzővel, azonban az ezzel kapcsolatos szövegek is éveket emleget.

Vannak olyan felhasználók is, akiknek elég lenne a 24 hüvelykes, viszont más tényezők miatt nem váltanak az új iMacre. Elhangzottak olyan érvek, hogy az új iMac, bár megkapta a legújabb processzort, annak csak az alapváltozata került bele, azaz nem rendelhető M3 Pro vagy M3 Max chippel, egyeseknek pedig

A még Intel processzorral szerelt 27 hüvelykes iMac

Forrás: Apple

szükségük lenne a nagyobb teljesítményre. Sokan azért is neheztelnek az Apple-re, mert az M-es processzorral szerelt iMacen csak 4 USB C és egy jack csatlakozó található, miközben a régebbi gépek mindennel fel voltak szerelve. Egyelőre ezekre a fogyasztói elégedetlenségekre nem érkezett válasz, viszont az közel biztos, hogy a csatlakozási lehetőségeken az Apple nem változtat, legfeljebb kiad egy drága adaptert, amivel „megoldja” a problémát. Az előbbi gondra, vagyis, hogy kerüljenek erősebb processzorok is az iMac-ekbe, nem kizárt, hogy előbbutóbb pozitív lesz a válasz, hiszen ezek a gépek nagyon erős otthoni, úgynevezett központi egységként működtek. Biztosak ebben sem le-

hetünk, hiszen a jelenlegi helyzet úgy fest, hogy az Apple mindent és mindenkit az új gépei, azaz a Mac Studiók felé akar terelni.

Azok, akik még régebbi, vagyis Intel processzorral szerelt iMacet használnak, és ki tudnak békülni a 24 hüvelykes képátlóval, illetve a lényegesen kevesebb csatlakozási lehetőséggel – vagy azzal, hogy valamilyen adaptert kell használniuk –, elgondolkozhatnak a váltáson, mivel az új M3-as processzorral szerelt iMac a szintetikus tesztek értelmében 2,5-szer gyorsabb, mint az inteszes 27 hüvelykes, és négyszer gyorsabb, mint a szinten inteszes 21,5 hüvelykes iMac. A váltás mindenképpen kompromisszumokkal jár, különösen a 27 hüvelykes régebbi gépről.

iMac M3

Forrás: Apple

Akkumulátor- és töltésfronton léphetnek nagyot az iPhone-ok

Bár az volt tapasztalható, az Apple az okostelefonjai alkatrészeit sok évig külsős vállalatokkal fejlesztette és gyártatta le, ez egy ideje megváltozni látszik. Az iPhone-okba szánt processzort rég maga fejleszti, és most arról szólnak a hírek, hogy az akkumulátort, illetve a töltést is házon belül oldanák meg. Ennek érdekében az amerikai techóriás nagy fejlesztésekbe kezdett.

A jó értesüléseikről híres piaci elemzők szerint az Apple új katódalapanyagokkal kísérletezik, egyebek mellett nikkellel, kobalttal, mangánnal és alumíniummal, ezenkívül az akkumulátorok szilíciumtartalmát is növelni szeretné. A szilícium-részarány növelése azonban nem veszélytelen, ugyanis ez kitágulhat töltés közben a melegedés hatására, azonban elméletileg az Apple megtalálta rá a gyógyírt. Kérdés, hogy a vállalat hogyan tudta legyőzni a fizikát, de erről majd a fejlesztés során biztosan érkeznek információk.

Ami érdekesebb, és már biztos következtetéseket lehet levonni belőle, az az új katódalapanyagokkal való kísérletezés. Ezeknek köszönhetően ugyanis egyrészt növelhető lesz az akkumulátorban levő energia sűrűsége, vagyis azonos térfogatba nagyobb kapacitást lehet beletölteni, másrészt a kísérletezés arra enged következtetni, hogy az Apple jelentősen fel szeretné gyorsítani a töltési sebességet.

A töltési tempó növelését célzó fejlesztések közé tartozik,

hogy szén nanocsöveket szeretne alkalmazni az energiatöltési és -tárolási rendszerben, ez hozzájárul ahhoz, hogy a készülék gyorsabban felvegye a villamos energiát.

Ideje is már, hogy az Apple valamit villantson töltés tekintetében az iPhone-oknál, hiszen hiába drágák ezek a telefonok, töltési szempontból le vannak maradva a piac többi szereplőjétől. A fejlesztések tehát zajlanak, kérdés, hogy mikor válnak valóra? A gyártóhoz közeli források állítják, hogy amennyiben minden a tervek szerint halad, a 2025-ben érkező új iPhone-ok már az új technológiával lesznek felszerelve, azaz jó eséllyel az iPhone 17 széria hozhatja el a töltést, az akkumulátoridő forradalmát az Apple háza táján.

Persze van még egy bökkenő ezzel kapcsolatban: a töltőfej. Ugyanis a nagy sebességű töltéshez olyan hálózati adapterre van szükség, amely képes átvinni az energiát, de ugye töltőfejet nem ad az Apple a telefonjaihoz, így ismételen arra

ösztönzi a vásárlóit, hogy ne csak az iPhone-jukat, hanem a töltőfejet is cseréljék le, hiszen csak az újjal lesz elérhető a kívánt hatás. Röviden: az Apple a fejlesztésén ismét kétszer nyer. Így a vásárlók részéről jogos, hogy sokat várnak a jövőbeli fejlesztésektől.

iPhone-töltés, illusztráció

Forrás: Appleking.hu

Az olvasó írja

Szerkeszti: Mezey Sarolta

Vers a lelke, ha...

Sántha Attila és Zorkóczy Zenóbia látogatása a szórványban

Rendhagyó az irodalomóra a segesvári Mírcea Eliade Főgimnáziumban a több mint negyven különböző korosztályú diák és négy pedagógus részvételével november 22-én, Ady Endre születésnapján. Az „Én voltam Úr, a Vers csak cifra szolga” Ady-féle költői szerepvállalás emlékéül siklunk át Sántha Attila háromszéki költő rájátszásával abba a transzközépes metamodern (vagy micsodás) jelenbe, amelyben lehetne akár a „Félelem az úr, a vers csak szolgál”.

Es akkor „Mitől jó a vers?” – tevődik fel a kérdés bennünk. Az eredetiségtől, játéktól, iróniától vagy a képtelen székelnyelvjárási humortól?! Attól, ami éppen oldja azt a félelemjelző feszültséget, hogy a vers csakis komoly, ünnepi és hangzatosan kötelező lehet. Bizonyítottan nem. „Tudjátok, fiaim, egyszer/ titeket is hazahívunk./ és akkor jönni kell, jönni kell” – fejezi be a költő az Agtól ágig című versét.

A diákok rácsodálkozhattak arra, hogyan vélekedik a Magyarország Babérkoszorúja díjas költő, Sántha Attila arról, milyen a jó vers, mi lehet az értelme, hogyan írható meg úgy, hogy csak éppen az a bizonyos szó ne legyen benne,

amely a költői varázsától, a rejtélyességtől fosztaná meg az alkotást. Hisz a költészet otthonossá teszi a világot, és közösségvállalásra készítet. Jelenlegiekkel és múltbeliekkel találkozhat versek révén az olvasó, versmondó. Meghaladni önmagunkat és miért-kérdéseket feszegetni, átérzeni vagy áthallani, azonosulni a költői énnel, megszövegezni érzéseket, készítéseket, vagy csak engedni a verszenének, a belsőben leperdülő filmnek, lélektörtetésnek? Miért is ne? Mert sok ám a versbe kíváncsi miért minden nemzedékben! Ezt egy saját vers felolvasására vállalkozó verselgető diák által is megtapasztalhatták a jelenlevők.

És ha a versmondás mikéntje, csinja-binja a téma, akkor Zorkóczy Zenóbia előadó-művészként bizalmasan vallja a hitelesség fontosságát a megszólaltatásban, rámutat arra, ami sok fiatalnak kihívást jelent, hogyan is lehet azonosulni, mégis önazonosnak maradni a nemzedéken, századokon átívelő szövegek megszólaltatása közben. De mitől szép vagy sajtós a vers és a megszólaltatása? Az ember természetes igényétől, hogy kifejezze vagy sejtse, megszólaltassa és meg-

szólítsa a világot, embertársakat.

Vers a lelke mindennek, hogyha meghallgatjuk, visszhangozzuk, ráeszmélünk és játékba lépünk a nyelvi és lelki lehetőségekkel. Ha befogadjuk és felszabadítjuk a kimondhatatlant, az ismétlődő, sosem ugyanolyan valóságunk a kérdéseit és válaszait.

A rendhagyó irodalomóra sorozatának második állomása volt a két segesvári, magyar tagozatos iskola, mégpedig november 23-án az A. Mosora Altalános Iskola diákjai, magyartanárai találkoztak Sántha Attilával és Zorkóczy Zenóbiával, akit gyerekelőadásai tettek népszerűvé Segesváron (novemberben hat előadást is tartott az elemi iskolásoknak és óvodásoknak Segesváron és környékén). A program megvalósulását támogatta a BGA, a Laborfalvi Róza Alapítvány és a Segesvári Gaudeamus Alapítvány. A szórványmagyarság lakta településeket megcélzó látogatássorozat helyszínei voltak még Négyfalu, Torda és Brassó.

Köszönettel emlékezünk a megtisztelő látogatás és találkozás alkalmára.

Fodor Gyöngyi magyartanárné,
M. Eliade Főgimnázium,
Segesvár

Két téma

Kuszálík Péter

Novemberi cikkeimben az aranyborjú 'leszármazottairól' s a modern kor friss szokásairól szóltam, és sarkos véleményt fogalmaztam meg a 21. századi fétisimádók bolondságairól. Nem hinném, hogy bárki is az én 'hegyi beszédeim' olvastán megtépi majd a köntösét, és hamut szór a fejére, mert a jobbító szándékú figyelmeztetések általában hatástalanul repülnek el a címzettek füle mellett. Negyedszázada hívtam életre a Mörfi Barátai Frakciót, s ugyanakkor tettem közzé a frakció felhívását (ha úgy tetszik: a 'partocska' egyetlen programját) az „összszemzeti okosodás” ügyében; egyénekre lebontva: minden magyar évenként legalább három egységgel növelje az intelligenciahányadosát. Rátok / önökre van bízva, mert én nem tudom tölcserrel senkinek sem a fejébe tölteni a tudást.

Arról is szót ejtettem, hogy a Lánchíd környékén 'alázásnak' tartják azt, ha valaki rendreutasítja, kioktatja, figyelmezteti a munkatársát, rokonát. Az alföldi közhiely szerint már mindenki olyan böles (sikerült tán az okostelefonja adattárát a saját fejébe átplántálnia?), hogy további okosításnak nincsen helye.

Találtam néhány példát ezzel kapcsolatban. November második vikendjén – valamely konferencián – a hoppmester így hívta színpadra az est ünnepi szónokát: „Fogadják hatalmas tapsal Magyarország miniszterelnökét, Orbán Viktort!” Az így megtisztelt szónok – emlékezve az elmúlt rendszer tálcán főltszolgált „hatalmas tapsai”-ra – imígyen hátrította el a túlzó (és emiatt roppant sutának tetsző) konferálást: „Régen ment ez [= hatalmas taps] felszólítás nélkül is!”

A rövid ismertető ezzel a címmel jelent meg: „Orbán úgy alázta a buzgó Bohár Dánielt, hogy még Schmidt Máriából is kibuggyant egy kacaj”. (Forrás: 444.hu, nov. 13.) Háát... ha ez „alázás”, akkor a Lánchíd környékén tényleg eltolódtak az értelmezési határok, ugyanis nálunk azt mondták volna erre az ejnye-bejnye súlyú közjátékra: „Viktorkunk elegánsan csapta le a földalott labdát”.

Vérforraló megalázásokat láthatnak azok, akik a magyarországi kereskedelmi tévék bárgyú sorozatait nézik feszült figyelemmel, ahol a résztvevőknek gonosz, izléstelen és embertelen feladatokat kell teljesíteniük. Megjegyzem: a szereplők sem angyalok, mert pénzért még affélékre is hajlandók, hogy kötéllel vontassák át őket egy híg sárral teli sekély gödrön, vagy beüljenek egy kígyókkal teli ketrecbe, és pókfagyit kanalazzanak. Mindezt azért, hogy a nézőket a képernyők előtt tartsák, mert a nézettségi index nagyságától függ a góré és a stáb milliós fizetése. Valahol itt nyílnak meg az emberi aljasság bugyrai, hogy aztán a háborúk rémségeiben maximalizálódjanak. Undorító!

Maga a tény, hogy ezeknek az adásoknak nézőik is vannak, kiábrándító és szánalmas, kétségbeejtő és végzetes.

*

A múltkoriban még a *rasztát* is megemlítettem, mint új fétist, de nem magyaráztam el, hogy miről is

van szó. A *rasztát* viselő emberek leginkább a csimbókós szőrű pulikutyákhoz hasonlítanak. A tetoválás, pirszing meg a *raszta* divatját a természeti népektől importálták az arra fogékonyak. Talán a sámán-hithez és a varázslatokhoz van köze; nem néztem utána. Gyanítom, hogy Afrikából ered, de az majdnem mindegy, a lényeg, hogy már Erdélyben is vannak hívei ennek a divatnak.

Vélem, hogy a tömegeből való 'kiemelkedés' egyik kelléke. A közelmúltban két diktatúra doktrínájában is szerepelt az egyneműsítés, Hitlernél a gleichschachtolás, Ceau elvtárs idejében a homogenizálás (= erőszakos egyformává tétel) keserítette meg az emberek minden napját. Mindkét diktátor imádkozta a díszlépésben elvonuló tízezreket, azt szuggerálva nekik, hogy csak egyetlen vágyuk legyen: életüket áldozni a Führer / Kondukátor világmegváltó eszméjéért. A hatalom arra szakosodott pribékjei elégették a nekik nem tetsző könyveket, megfigyelték és üldözték a rendszer ellenségeit stb. Minden jóérzésű embernek egyetlen vágya volt: kitörni ebből a kegyetlen vasketrecből. A mai idők 'lázas fiataljai' más módon és eszközökkel próbálnak kitörni a bégető nyájából (mert a vasketrecet és a berlini falat sikerült lerombolni a múlt század végén), s erre a legalkalmasabb álca a nyájörzítő puli maskja. Mivel nem olvasták Weöres Sándor receptjét („Mert könnyű, könnyű / törpék között / óriásnak lenni – / de nehéz és jobb / ha törpék között / derekabb törpe vagy / a többinél”), nem tudással vagy tehetséggel próbálkoznak érdemeket szerezni, hanem a rövidbe utat választják: bemennek a sarki hajszobráshoz, és megrendelik a pénztárcájukhoz illő fazont. A hatás garantált, de igen mulékony; a divatos hajviselet mulandóságáról maga a haj gondoskodik, ezért a dauer, tupír, lokni, breton nem fog sokáig tartani.

A *raszta* tincseit előbb horgolni, szeptelni, majd hengerelni, a kész csimbókókat naponta csócsálni, hetenként viaszolni kell, s ha a tetű beleáll, akkor porozni is illik. A sok matatásnak köszönhetően 'érzelmileg is hozzájárul' a gazdájához. A *rasztának* két előnye van: a kutyafodrász is meg tudja igazítani a rakoncátlan fűrtöket, s ha nyolcvan centire nő meg, akkor már törölgetésre is alkalmas. A *raszta*-kedvelők zsebkönyve megtanít arra, hogy egy méhviasz alapú gyanta „kiváló munkát végez a *raszta* megkötésében és feszesítésében. Bár hozzá kell tenni, hogy a viasz használata erősen vitatott téma a *rasztások* világában”. Nna, van baj elég...

Megtörtént eset: egy zongoraművész előadását azért kellett félbeszakítani, mert az első sorban ülő hölgyemény percenként megvárta a fejét, hogy a szemébe hulló tincset visszalendítse a többi közé. Miután elköltöztették onnan a nőt, folytatódhatott a koncert.

A hajjal való oktan bibelődés klasszikus példáját egy korábbi elnök – Traian Băsescu – produkálta, akinek az egy szál rakoncátlan tincse állandóan összeborzolódtott, ráadásul fél Európa rajta röhögött, ezért aztán meg kellett válnia a megtettesült hiúság szimbólumától.

Jövő év március végéig felhasználhatók

Meghosszabbítják az energiatulványok érvényességét

Sok kedvezményezett számára jó hír, hogy az energiatulványok felhasználásának határidejét meghosszabbítják 2024. március 31-ig. A Román Posta Maros megyei vezetőségét arra kértük, erősítse meg a hírt, miszerint a jogosultak ezáltal teljes mértékben felhasználhatják az utalványon december végén még szereplő összeget.

Szer Pálosy Piroska

Ugyanakkor az időközben felmerült kérdéseket is továbbítottuk, a többi között amit egyik olvasónk jelzett, miszerint nem találja az utalványát, és attól tart, hogy ezáltal elveszítheti a támogatást is.

Az intézmény illetékes hangsúlyozta: átiratban tájékoztatták a postagazgatóságokat, hogy március végéig fel lehet használni a számlán lévő pénzüsséget. Ennek az intézkedésnek az előnye, hogy a teljes fűtési időnyben élni lehet a támogatással.

Az energiaszámlák kifizetésével kapcsolatosan azt is megtudtuk, hogy az energiatulvánnyal – melyre idén kétszer 700-700 lej töltöttek fel – nyolc alkalommal lehet díjmentesen számlát fizetni. Kilencedik alkalommal háromlejes kezelési költséget számolnak fel, amit a jogosult kell kifizessen, nem lehet az energiatulványra feltöltött összegből levonni. A háromlejes díjat egyébként minden olyan számla kifizetésénél alkalmazzák, amit a postahivataloknál készpénzzel vagy bankkártyával ejtenek meg az ügyfelek.

Az elveszett utalvány helyett új igényelhető

Olvasónk kérdésére válaszként megtudtuk, hogy abban az esetben, ha az energiatulvány fizikai formájában nem létezik, hasznélvezője elvesztette, eldobta, netalán megsemmisült, a postahivatalokban újat lehet igényelni, aminek megvan az eljárásrendje. A postahivatalban egy típusnyomtatványt kell kitöltenie, 9,50 lej fizetni, és újranyomtatják. Azonban abban az esetben, ha készült egy fénymásolat az utalványról, online azt továbbra is használhatja a kedvezményezett, mivel a bankszámlára feltöltött összegre mindenképp jogosult, tehát online kifizetheti a gáz- és villanyszámláit. Az online kifizetésekről öt napon belül az e-mail-címére értesítést kap a jogosult.

Egyébként az új kártyákat azok kapják, akik nemrég csatlakoztak a rendszerhez, valamint azok, akik időközben megváltoztatták a lakcímküket. Akik megtartották az első szakaszban besorolt kedvezményezetti státuszukat, továbbra is használhatják a kártyáikat. A kiszolgáltatott helyzetben lévő emberek számára nyújtott energiaár-támogatás módosításával a gyakorlatba ültetés szigorán is próbálták enyhíteni. Az energiaszámlát és a tavalyi tartozást, elmaradást is lehet törleszteni (a büntetőkamat nélkül). Feltétel, hogy a számla kiállításának dátuma 2023. január 1. utáni legyen. Ismételt hangsúlyozzák, hogy csak az elfogyasztott energiamennyiség kifizetésére szolgál a támogatás. A gáz- vagy villanyszámlán feltüntetett különböző szolgáltatások, mint a hálózati el-

lenőrzés, vagy például a szolgáltatótól vásárolt fűtőrendszer miatti tartozások nem törleszthetők. Előre sem lehet fizetni, uniós forrásról lévén szó, nem lehet nagyobb összeget előlegként kifizetni.

Megegyeztetett munkacsoportok válaszolnak

Arra a kérdésünkre, hogy mi a teendője annak, aki úgy véli, jogosult lenne, de mindmáig nem részesült energiaár-támogatásban, nem kapta meg az utalványt, megtudtuk, hogy a 0319966-os egységes zöldszámra érdeklődhet, a feltett kérdésekre megegyeztetett munkacsoportok válaszolnak. Ugyanez a postahivatalokban is megegyeztetett módon végeztetik a kérését, és adott esetben indoklást kap arról, hogy miért nincs a kedvezményezett kategóriában, vagy ellenkezőleg, jogosulttá válhat.

A támogatás minden olyan 60 év fölötti nyugdíjasnak, rokkantnyugdíjasnak, súlyos vagy közepesen súlyos fogyatékkal élő személynek jár, akinek a jövedelme 2.000 lej alatt van. Egy háztartásban az egy főre eső nettó jövedelem nem haladhatja meg a nettó 2.000 lejt. Az elmúlt időszakban egyesek elvesztették jogosultságukat, mivel az előírt magasabb jövedelmi sávba kerültek. A családtámogatási és a szociális segélyben részesülő családok is jogosultak az utalványra. Akik nem rendelkeznek romániai lakcímmel, nem kaphatnak kártyát. A támogatás háztartásonként csak egyszer jár, akkor is, ha egy háztartásban több jogosult lakik. Bár a támogatás fogyasztási helyenként csak egyszer adható, az azonos lak-

címmel rendelkező valamennyi kedvezményezett neve felkerül a kártyára. Fizetni a Román Posta bármelyik épületében lehet, illetve azok, akiknek nincs lehetőségük elmenni a postára, a helyi postásnál vagy online is fizethetnek.

Bővítették a tüzelőanyagok körét, amelyekre a támogatást el lehet költeni, így a gázpalack, tüzfűtőolaj, fapellet mellett bután-gáz, fűrészpör, szén, brikett, egyéb folyékony és szilárd tüzelőanyagok vásárlása során is fel lehet használni. Tűzfűtést csak olyan cégektől lehet vásárolni az energiatulvánnyal, amelyek protokollszerződést kötöttek a Román Postával.

A számlán a kedvezményezett nevével eltérő név is szerepelhet, amennyiben a lakcím megegyezik.

A fogyasztás helyének a címe meg kell egyezzen a kedvezményezett lakóhelyével (vagy a kedvezményezett bejelentett lakóhelyével).

Annak, akinek a lakcíme eltér a kártyán levő lakcímtől, nyilatkozatot kell kitöltenie. Ha a kedvezményezettnek az energiatulvány szereplő címtől eltérő címe van, be kell mutatnia a bejelentett lakcímre vonatkozó energiaellátási szerződést és a kedvezményezett nyilatkozatát arról, hogy a támogatást a lakcíme veszi igénybe.

XX. egyetemi nyílt napok Marosvásárhelyen

Segítség a felsőoktatást választóknak

Az egyetem kiválasztása nem könnyű feladat, hiszen bizonyos értelemben az ember jövője is függ ettől a döntéstől. Nem is meglepő, hogy a középiskolások szeretnék többet megtudni arról a felsőoktatási intézményről, illetve arról a szakról, ahol a jövőjüket képzélik el. Nekik segít a Marosvásárhelyi Magyar Diákszövetség (MMDSZ), amely idén XX. alkalommal szervezi meg az egyetemi nyílt napokat, amelyre december 8-10. között kerül sor.

Nagy-Bodó Szilárd

A kétnapos rendezvény során bemutatják a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Karát, a marosvásárhelyi George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetemet, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemet, valamint a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Pedagógiai és Alkalmazott Didaktikai Intézetét.

Az egyetemi nyílt napokra a szervezők az érettségizőket várják, akiknek lehetőségük lesz megnézni a négy marosvásárhelyi egyetemet, ahol magyarul folytathatják a tanulmányaikat. A rendezvény égisze alatt szállást, meleg ételt, utaztatást és szórakozási lehetőséget is biztosítanak a diákoknak.

– Az előző években Erdély különböző városaiban felkerestünk több iskolát, számukra biztosítottunk helyeket, viszont minden

évben az volt a tapasztalat, hogy nagyobb volt a kereslet, mint ahány helyünk volt, ezért idén változtatunk – mondta *Tóth Róbert Szabolcs*, az MMDSZ alelnöke, az egyetemi nyílt napok társfőszerzője. Az idén a megszokott jelentkezés és helyelosztás mellett bevezették az online jelentkezést is, amire 200 középiskolás jelentkezhet önköltségre, vagyis a szervezők számukra nem biztosítanak sem szállást, sem étkezést, sem utaztatást. Ezzel a döntéssel a szervezők közel megkétszereztek a résztvevők számát, hiszen az előző években hozzávetőlegesen 200-250 diákot

tudtak fogadni az ország különböző részeiből.

Tóth Róbert Szabolcs beszámolt lapunknak arról is, hogy a nap vezetőjeként egy enyhe bulit tartanak, ahol többféle játékot is beiktatnak, emellett hagyomány, hogy a szálláson társasjátékeket is szoktak szervezni.

Bonda Boglár, az MMDSZ alelnöke, társfőszerző elmondta, hogy számára középiskolásként egy hatalmas megerősítést jelentett az esemény. Tisztában volt vele, hogy hol szeretné folytatni a tanulmányait, de segítség volt számára, illetve megnyugvást is hozott,

amikor hallotta az általa is kijelölt szakon tanuló diákok tapasztalatait, továbbá megismerhette a várost és a közeget.

– Akik még nem döntöttek el, hogy hol és mit szeretnének a továbbiakban tanulni, azok számára rengeteg lehetőséget tudunk nyújtani azáltal, hogy bemutatjuk mind a négy egyetemet, így alaposabban tudnak majd informálódni a választás kapcsán – hangsúlyozta *Bonda Boglár*.

Arra a kérdésre, hogy a középiskolások kötelesek-e végigjárni mind a négy marosvásárhelyi egyetemet, vagy csak oda kell ellátogat-

sanak, amelyik érdeklí őket, *Tóth Róbert Szabolcs* mondta el, hogy ez mindig probléma volt, hiszen minden évben akadtak olyan résztvevők, akik csak az egyik felsőoktatási intézményre voltak kíváncsiak. Ezt rég észrevették a szervezők, az idén pedig lépést is tettek a megoldás irányába. Akik önköltségen látogatnak el az eseményre, azok számára csak az első napi reggeli regisztráció a kötelező, utána oda látogatnak el, ahova szeretnének. Velük is közlik, hogy a programok mikor kezdődnek, és ezek közül szabadon választhatnak, részletezte az alelnök. Viszont azok, akiknek az MMDSZ biztosítja a szállást, az étkezést és az utazást, kötelező módon részt kell vegyenek minden helyszínen a bemutatásokon; később ezen szeretnének változtatni, a diákok azokra a programokra kell elmenjenek, amelyek valóban érdeklik őket.

Az egyetemeken túl a diákok ellátogatnak a Megyei Sürgősségi Kórházba is. Ennek a program pontnak a leszervezése eddig is egy komoly kihívás volt, ismerte be *Bonda Boglár*, aki azt sem rejtette véka alá, hogy a négy egyetem tanárainak és hallgatóinak az összehangolása sem a legegyszerűbb feladat. Az idén a fő nehézséget a létszámnövekedés okozza a szervezők számára, illetve az, hogy gördülékenyen folyjon az esemény. *Bonda Boglár* úgy fogalmazott, hogy mostanra már jól bejáratott kapcsolatuk van a szervezőknek és az MMDSZ-nek különböző intézményekkel, ami nagyban segíti a szervezést is.

A XX. egyetemi nyílt napok plakátja

Forrás: az esemény Facebook-oldala

Marosvásárhely (Központ)
P-ta Mărășesti, Nr. 21.
0733 553 976

Marosvásárhely (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126.
0755 088 379

Medgyes
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

Nyárádszereda
Str. Pompierilor Nr.1.
0733 553 973

Segesvár
Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

Szászrégen (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

Szászrégen (Libertății)
B-dul Libertății, Nr. 12/2
0733 553 971

Marosludas
Str. B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7
0735 786 853

Torda
Str. Mihai Viteazu Nr. 2
0729 069 548

Dicsőszenmárton
Str. Victoriei Nr. 21
0736 386 353

Szováta
Str. Principală nr. 151
0773 347 494

www.doraoptics.ro

**HAVI
KEDVEZMÉNY
-15%
SZEMÜVEGLENCSEKRE**

**ADVENTI OPERETT
MUSICAL
NÓTA GÁLAEST**

Erdélyi Turné 2023

Fischl Móni
Liszt Ferenc Díj

Kalocsai Zsuzsi
Jászai Díj, Erdemes Művész,
a Magyar Érdemrend tisztikeresztje

Csengeri Attila

Marosvásárhely
2023. December 4., 19:00 óra
Kulturpalota

Jegyek elővételben a Kulturpalota
jegyirodájában vásárolhatók.

**ETV ERDÉLYI MAGYAR
TELEVÍZIO**

METSZET

**KEDDEN
21 ÓRÁTÓL**

Antal Joós Erikával

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

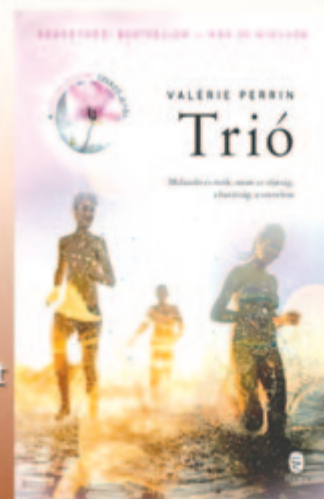
**MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA**

**228-as
a DIGI hálózatban**

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**Telefon: 0265/223-902
0740-393-060Újdonságok a
Kobak könyvesboltokban:**Karikó Katalin**
**Áttörések -
életem és a tudomány**Keresse fel kávézónkat
a vásárhelyi
könyvesboltban!**Valérie Perrin**
TrióMarosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Marosvásárhelyi
Rádió
Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro